

Cirkulärnr: 1994:203
Diariernr: 1994:2840
Handläggare: Ronnie Peterson
Avdsek: Ekadm
Datum: 1994-11-16
Mottagare: Gemensam kommunadministration
Inköp
Ekonomi
Revision
Informationsfrågor
Konsumentfrågor
Turism
Kultur
Bibliotek
Idrott-Fritid
Äldre/handikappomsorg
Individ-/Familjeomsorg
Sjukvård/Tandvård
Bostadsförsörjning
Fastigheter
Industri/Näringsliv
Gator/Vägar
Kollektivtrafik
Parker
Kommunala bolag
Rubrik: Kommunmomsen påverkas redan 1995-01-01 som ett resultat av EU-omröstningen
Bilagor: Bilaga 1-3 utdrag ur prop 1994/95:57
Bilaga 4 utdrag ur moms lagen SFS 1994:200
Kursanmälan den nya kommunmomsen

Handläggare
Ronnie Peterson

1994-11-16

Gemensam kommunadministration
Inköp
Ekonomi
Revision
Informationsfrågor
Konsumentfrågor
Turism
Kultur
Bibliotek
Idrott-Fritid
Äldre/handikappomsorg
Sjukvård/Tandvård
Bostadsförsörjning
Fastigheter
Industri/Näringsliv
Gator/Vägar
Kollektivtrafik
Parker
Kommunala bolag

Kommunmomsen påverkas redan 1995-01-01 som ett resultat av EU-omröstningen

En effekt av vårt EU-medlemskap är att de svenska momsreglerna måste ändras. I propositionen Mervärdesskatten och EG (prop. 1994/95:57) föreslår regeringen genomgripande förändringar med ikraftträdande 1 jan 1995. Den stora förändringen för kommunala sektorn blir att det nuvarande generella momsredovisningssystemet måste frångås. I stället måste en tudelning av kommunal moms göras i redovisningen.

Dagens sammanhållande och förhållandevis enkla system ersätts av två separata system. Kommunerna kommer att vara tvungna att både upprätta vanliga momsdeklarationer och ansöka om momsåterbetalningar. Momsdeklarationerna ska hanteras som idag av lokala skattemyndigheterna medan de speciella ansökningarna om återbetalning av kommunmoms ska skickas till punktskattesektionen i Ludvika, som är underställd skattemyndigheten i Kopparbergs län.

Det blir således en återgång till att hantera mervärdesskatten så som kommunerna gjorde fram till 1991. Detta kommer att innebära att kommunala sektorn blir skattskyldig till mervärdesskatt enligt mervärdesskattelagens allmänna grunder för sina skattepliktiga omsättningar. Här gäller det att försöka extrahera all den ingående mervärdesskatt som kan hänföras till dessa omsättningar. De områden som berörs är t.ex. energi såsom el, värme m.m., VA, renhållning, sophämtning (om de utförs i förvaltningsform), **externa tjänster** typ konsulting av allehanda slag, administrativa tjänster, bokföring, tele- och datatjänster, fastighetsförvaltning, park- och trädgårdsarbeten, entreprenadarbeten, transporttjänster, personalserveringar (uttagsbeskattning för nedlagda kostnader) **extern servering** typ pensionärs-serveringar eller servering på servicehem inom åldringsvården, caféverksamhet på ungdomsgårdar och liknande, korttidsupplåtelse av lokaler och anläggningar för idrottsutövning, frivillig skattskyldighet för uthyrning av rörelselokaler. Tjänsterna måste utföras i förvaltningsform och tillhandahållas utomstående d.v.s. ej åt egen förvaltning.

Den moms som inte kan fördelas till någon skattepliktig verksamhet ska hänföras till ett **nytt momsåterbäringsystem**. Praktiskt och tekniskt kan man lösa det på så sätt att man först fastställer den moms som ska dras av i det ordinarie skattesystemet. Övrig moms kan antingen via manuell kontering eller genom automatkontering med hjälp av nya redovisningsrutiner samlas på ett särskilt momsåterbetalningskonto som månadsvis töms i samband med ansökan om momsåterbetalning skickas till Ludvika. Hur det nya momsåterbäringsystemet exakt ska fungera är ännu inte fastställt.

Tyvärr så är även det föreslagna nya kommunala momssystemet kringgärdat av vissa avdragsförbud för moms, varav den viktigaste avser bostäder. Vi drabbas även av uttagsbeskattning vid egen fastighetsförvaltning på bostäder. I övrigt berörs fiktiv skatt i vissa fall samt i någon mån vissa utgifter vid representation samt anskaffning av personbilar.

Det är självklart inte omöjligt att genomföra ett systemskifte inom de tidsramar som anges i propositionen. Däremot blir den troliga följden att man måste arbeta med grova schabloner för att dela upp sin verksamhet i de två fallor som det nya systemet kräver. Tiden för utbildnings- och informationsinsatser blir knapp. Härtill kommer att viktiga förändringar inom stora kommunala områden såsom utbildning, kultur och fritid (ideella föreningar) ännu inte har EU-anpassats.

Framställan om att skjuta det kommunala ikraftträdandet

Kommunförbundet och Landstingsförbundet kommer gemensamt att verka för att ikraftträdandet vad avser den nya kommunal momsordningen skjuts upp. Några garantier eller förutsägelser om detta är möjligt går inte få. All planering får därför utgå från eventuellt ikraftträdande 1 jan 1995.

Ekonomiska effekter av det nya kommunmomssystemet

Under 1995 är kommunsektorn, enligt propositionen, utlovade samma ekonomiska ramar som skulle ha rymts inom dagens system. Vad som inträffar ekonomiskt 1996 är föremål för vidare utredning. Men det är viktigt att observera att den föreslagna momsförändringen medför administrativt merarbete. Momsen kommer liksom det fungerar idag inte att påverka kommunens kostnader för 1995. Det är bara sättet att återfå den ingående momsens som ändras.

Kommentarer om kommunmomsen (prop. 1994/95:57)

Avsnittet i propositionen, som berör kommunmomsen bilägges som **bilaga 1**. Det omfattar bara 2 1/2 sida löptext i propositionen samt en lagtext med 4 paragrafer med bl. a. övergångsbestämmelser avseende det 6-% statsbidraget. Kommunmomsen kommenteras inte närmare i specialmotiveringen. Det bör observeras att det särskilda 6-% statsbidraget vävs in i den nya lagens § 2 (se **bilaga 1:3**).

Vissa inskränkningar i förhållande till dagens system föreslås i fråga om fastighetsförhyrning. En tänkt spärr är införd och gäller fr.o.m. 1 november och avser kommunal förhyrning där kommunen går in som mellanman för vidareuthyrning till någon som inte är skattskyldig till mervärdesskatt. Det är för att komma till rätta med olika typer av upplägg som figurerat i pressen, t.ex. att en kommun går in och hyr en golfanläggning, från ett nybildat golfbolag, för att därefter hyra ut anläggningen till bolagets ägare, som är den ideella golfklubben. Spärren drabbar i första hand fastighetsägaren som inte kan bli registrerad för frivillig skattskyldighet för sådan fastighetsuthyrning.

En annan markering har gjorts genom att det i lagtexten har införts att fastighetsägare inte kan bli registrerad för frivillig skattskyldighet vid uthyrning till kommun när uthyrningen avser stadigvarande bostad. Förslaget till den nya lagstiftningen rörande frivillig skattskyldighet för fastighetsuppåtelse till kommun enligt 3 kap 3 § ML framgår av **bilaga 2**. **Bilaga 3** utvisar de speciella övergångsregler som föreslås gälla. Speciellt punkten 7 berör sådana fall där kommunal vidareuthyrning görs till hyresgäster som inte är skattskyldiga till mervärdesskatt. Av de allmänna reglerna i 9 kap 5 § (**bilaga 4**) följer att i de fall avtal om uthyrning träffats före 1 november 1994 så kan fastighetsägaren gå ur den frivilliga skattskyldigheten utan återföringskyldighet. Om man av någon anledning önskar kvarstå i momssystemet så går det bra men då följer å andra sidan automatiskt att kommunen inte har någon avdragsrätt om det avser bostäder. De förhyrningar som man vill spärra ut är de som ingåtts efter 1 november 1994. Här är det varje enskild fastighetsägare som drabbas av den föreslagna återföringskyldigheten.

Allmän kommentarer kring kommunal andrahandsuthyrning framgent

Bara i framtida hyressituationer, där kommunen skulle välja att fungera som mellanman, kan den nya lagen medföra förändringar i förhållande till regelverket idag. En ytterligare förutsättning härför är att den kommunala andrahandsuthyrningen också riktas mot någon som inte är skattskyldig till mervärdesskatt. Övergångsvis kan också fastighetsägaren bli återföringskyldig för sådana frivilliga registreringar som görs från den 1 november 1994 till 31 december 1994.

Ett kommunalt typfall är att man hyr en barnstuga för att sedan hyra ut den i andra hand till någon som driver dagisverksamhet. Dessa fall berörs inte av regeländringen om fastighetsägaren önskar kvarstå i momssystemet. Detta framgår av punkten 7 i övergångsbestämmelserna. Endast sådana förhyrningar där avtal träffats under november och december 1994 spärras genom att fastighetsägaren automatiskt blir återföringskyldig för ingående moms. Efter den 1 januari så fungerar spärren på så sätt att en fastighetsägare, som avtalar om uthyrning till en kommun, som i sin tur vidareuthyr till verksamhet för vilken momsplikt inte föreligger, där kan fastighetsägaren inte bli registrerade för frivillig skattskyldighet. Om däremot kommunen förhyr barnstugan för eget ändamål så går det bra. Återbetalning av moms som belöper på hyran söks då i den kommunala momsfallan avseende den skattefria verksamheten. Till kommunalt ändamål måste även räknas sådana fall där kommunen hyr in lokaler men låter en extern entreprenör vederlagsfritt disponera lokalerna för olika kommunala ändamål såsom t. ex. barnomsorg. Ovanstående exempel rörande barnomsorg kan analogvis tillämpas på annan kommunal verksamhet oavsett om den är obligatorisk eller frivillig.

Gruppbestäderna utifrån den föreslagna lagstiftningen

Tidigare cirkulär 1994:83 och 1994:175 har i stor utsträckning behandlat avdragsrätten för bostäder. Det bör framhållas att det i första hand avser fastighetsägarens avdragsrätt i de fall denne har begärt frivillig skattskyldighet för sin uthyrning till kommunen. Det nu liggande lagförslaget stöder de tolkningar som kommunförbundet står för. Det är närmast poänglöst att lagstifta om förbud att kunna registrera bostäder för frivillig skattskyldighet om RSV:s tolkning skulle vara riktig. Genom att det nu blir en direkt lagstiftning om förbud så kan de fastighetsägare som så önskar gå ur momssystemet utan återföringskyldighet.

Kommunförbundet rekommenderar omförhandling av kommunala förhyrningar av det slaget såsom gruppbestäder. När den nya lagen träder i kraft, kan fastighetsägarna träda ur momssystemet på ifrågavarande uthyrningar utan återföringskyldighet. Vi vidhåller att det avdragsförbud som RSV tolkat såsom gällande efter den 1 juli i år vilar på oriktig grund. Därför bör t. ex. de kommunala fastighetsbolagens momsdeklarationerna upprättas i enlighet med intentionerna i cirkulär 1994:175.

Det bör påpekas att de ytor som kommunen hyr för kommunalt ändamål, där ska man även fortsättningsvis vara kvar i det frivilliga momsförhyrningssystemet.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL I ÖVRIGT

Beskattningsordningen

Momslagstiftningen måste få en EG-anpassad beskattningsordning som krävs för handel med andra EG-länder. Importbeskattningen i dess nuvarande form slopas vid införsel av varor från EG-länder. Import- och exportbegreppen gäller bara för varutransaktioner från eller till tredje land.

Gemenskapsinterna förvärv

Det införs särskilda bestämmelser om momsbeskattning av gemenskapsinterna förvärv i samband med införsel av varor från EG-länder. De som är momsregistrerade i Sverige och förvärv varor från EG-länder beskattas också i Sverige för förvärvet.

För sådana näringsidkare som inte har avdragsrätt för ingående skatt eller motsvarande, eller för juridiska personer som inte är näringsidkare (kommuner t.ex.), ska beskattning ske i Sverige om det sammanlagda värdet av förvärven från andra EG-länder överstiger 90 000 kr.

Distansförsäljning m.m.

Vid postorderförsäljning till Sverige från ett annat EG-land ska svensk moms betalas av den utländske säljaren, om den sammanlagda omsättningen i Sverige överstiger 320 000 kr per år.

Vissa varor, som motorfordon, större båtar och flygplan ska normalt alltid momsbeskattas i Sverige.

I övrigt ska ingen momsbeskattning ske i Sverige när privatpersoner för in varor från andra EG-länder.

Mervärdesskattedeklaration och kvartalsredovisning

Momsredovisning ska göras varje månad för de som bedriver handel med EG-länder. Periodiska sammanställningar över handel med EG-länder ska dessutom redovisas kvartalsvis, för mindre företag per kalenderår. Mindre företag får också rätt att redovisa moms per kalenderår.

Uttag av varor och tjänster

När det gäller uttag av varor föreslås en ändring. Uttagsbeskattning ska bara ske om varor överläts gratis eller mot en ersättning som understiger inköpspriset eller tillverkningskostnaden. Motsvarande ska gälla för uttag av tjänster.

Uttagsbeskattning blir också aktuell om den som är momsskyldig personligen utför tjänster åt sig själv för privat ändamål, oavsett om varor tas ut eller inte.

Fastighetsområdet

Korttidsupplåtelser av lokaler och anläggningar för idrottsutövning blir skattepliktiga uthyrningar.

Här blir det vissa övergångsproblem för kommunerna. I betänkandet om EGMomsen föreslogs att kommunala korttidsupplåtelser av lokaler och anläggningar för idrottsutövning skulle vara momsbefriade. Detta skulle vara ett särskilt undantag för att inte fördyra för idrottsrörelsen. Eftersom det nu liggande förslaget inte berör hur de ideella föreningarna ska beskattas så finns det kommunala undantaget för korttidsupplåtelser inte med. Det innebär att kommunerna i vart fall temporärt måste ta moms på korttidsuthyrning. Det är först när man kommer med en proposition hur ideella föreningar ska beskattas som det kommunala undantaget kan bli aktuellt. Ni som sysslade med hithörande frågor vid skattereformen 1991 vet vilka svårigheter som ryckig eller ofullständig lagutformning för med sig.

En särskild övergångsregel har införts som innebär att alla förskottsbetalningar som erhålls före ikraftträdandet av de nya bestämmelserna inte behöver momsredovisas (se punkten 6 ikraftträdandebestämmelserna **bilaga 3**). För att komma till rätta med de eventuella ändringar som kan inträffa under 1995 kan lämpligen de taxebeslut inför 1995 avseende korttidsupplåtelser fastställas med tillägget att moms inkluderas i taxan i förekommande fall. Då behöver inte nya beslut tagas om momsens ändras för ifrågavarande kommunala korttidsupplåtelser.

Ambulanstransporter

Sjuktransporter kommer att klassificeras såsom varande sjukvård igen.

Avdrag för ingående moms

Reglerna om avdrag för ingående moms kompletteras i följande avseende:

- Bestämmelser om avdragsrätt för gemenskapsinterna förvärv införs.
- Ett nytt regelsystem om jämkning av avdrag för ingående moms på investeringsvaror tillskapas.
- Nuvarande särregler om att momsspecifikation inte krävs på inköp från detaljhandel på varuinköp understigande 200 kr slopas.

Skattesatser

Skattesatserna för moms ändras på några punkter, där nuvarande regler strider mot EG-reglerna. Skattesatserna för serveringstjänster och brevbefordran höjs till den generella nivån 25 %.

Fortlöpande information

I takt med att det blir klarlagt hur det nya systemet med återbetalning av skatt ska fungera kommer vi att gå ut med information. Gränsdragningsproblem rörande i vilken föll som kommunerna ska göra momsavdraget i måste övergångsvis tonas ner. Vi kommer att utarbeta

någon typ av moms-lathund baserad på den nya verksamhetsindelningen. Det viktigaste är dock att varje kommun kommer igång med en egen inventering av vilka verksamheter eller omsättningar som är momspliktiga och som fortsättningsvis ska sammanställas i momsdeklarationer. All annan kommunmoms ska ju återbetalas via ansökningar till punktskattekontoret i Ludvika.

Informationsdagar

Kommunförbundet kommer att anordna två informationsdagar om det nya kommunala momssystemet den 14 och 16 december. För att kunna erbjuda så många som möjligt att kunna delta så har vi bokat in konferensanläggningarna Norra Latin respektive Folkets Hus i Stockholm för ifrågavarande dagar. Under informationsdagarna kommer effekterna av det nya kommunmomssystemet att analyseras samt hur det praktiskt ska gå till att erhålla momsåterbetalning från Ludvika.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av skatteexperterna Lars Björnson, Ronnie Peterson och Jan Svensson, telefon 08-772 41 00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Ekonomiadministrativa sektionen

Jan Svensson

Ronnie Peterson

Bilagor

Bilaga 1-3 utdrag ur propositionen 1994/95: 57

Bilaga 4 utdrag ur momslagen SFS 1994:200

Kursanmälning: Den nya kommunmomsen